

Jalgrattakiivri kandmine elanike poolt 2012

TNS Emor

Jalgrattakiivri kandmine elanike poolt 2012

© TNS

Sisukord

1

Uuringu eesmärk, metoodika ja valim 3

2

Jalgrattakiivri kandmine elanike poolt 2012kandmine laste puhul 7

3

Jalgrattakiivri kandmine elanike poolt 2012kandmine täiskasvanute puhul 14

4

Kampaania "Tegijad tuntakse kiivrist!" märkamine 21

TNS Emor

Jalgrattakiivri kandmine elanike poolt 2012

© TNS

1

Uuringu eesmärk, metoodika ja valim

Uuringu eesmärk

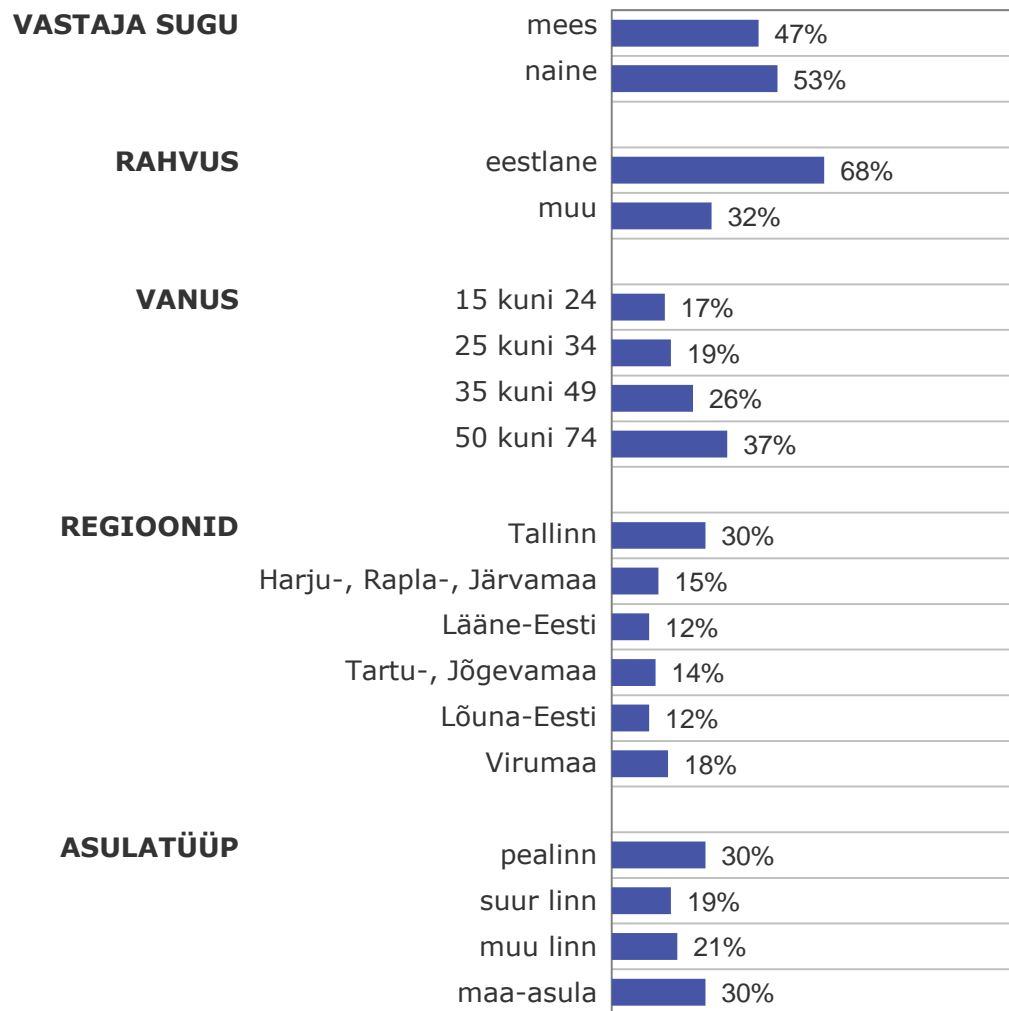
- Uuringu põhieesmärk oli välja selgitada Eesti elanikkonna suhtumine Jalgrattakiivri kandmine elanike poolt 2012kandmisse ning elanike tegelik käitumine selles osas.
- Uuringu käigus selgusid vastused järgmistele küsimustele:
 - kui vajalikuks peavad Eesti elanikud Jalgrattakiivri kandmine elanike poolt 2012kandmist laste puhul;
 - kui paljud lapsed kannavad jalgrattakiivrit ja ohutusvesti või muud nähtavust parandavat riietust rattaga sõites;
 - kui paljud täiskasvanud kannavad jalgrattakiivrit ja ohutusvesti või muud nähtavust parandavat riietust rattaga sõites;
 - kui paljud on märganud Jalgrattakiivri kandmine elanike poolt 2012kandmist propageerivat reklaamikampaaniat ja kui paljud peavad seda vajalikuks?

Uuringu metoodika ja valim

- Uuringu meetod ja üldkogum
 - CATI-buss (*Computer Assisted Telephone Interviewing*)
 - Eesti alalised elanikud vanuses 15–74 aastat, üle-eestiline esinduslik valim
- Küsitlusperiood:
 - 15.–17. mai ja 29.–31. mai 2012
- Valim:
 - Eesti elanikud vanuses 15–74 aastat.
 - Uuringu planeeritud ja tegelik valim on 1000 inimest. 1000 vastaja puhul on tulemuste valimiviga kuni $\pm 3,1\%$.
 - Valimi koostamisel on kasutatud üldkogumi proportsionaalset mudelit, kus kõik küsitletud esindavad võrdset arvu üldkogumi inimesi.
 - Küsitlustöö käigus kujunenud valimi kontrolliks on seda võrreldud vastavate statistiliste näitajatega üldkogumi kohta ning esinduslikkuse tagamiseks on valimibaasi kaalutud.
- Uuringu tellija on Maanteeamet. Uuringu tulemuste omandiõigus kuulub uuringu tellijale.

Vastanute profiil vastab Eesti elanikkonna profiilile

(kõik vastajad, n=1000)

2

Jalgrattakiivri kandmine elanike poolt 2012kandmine laste puhul

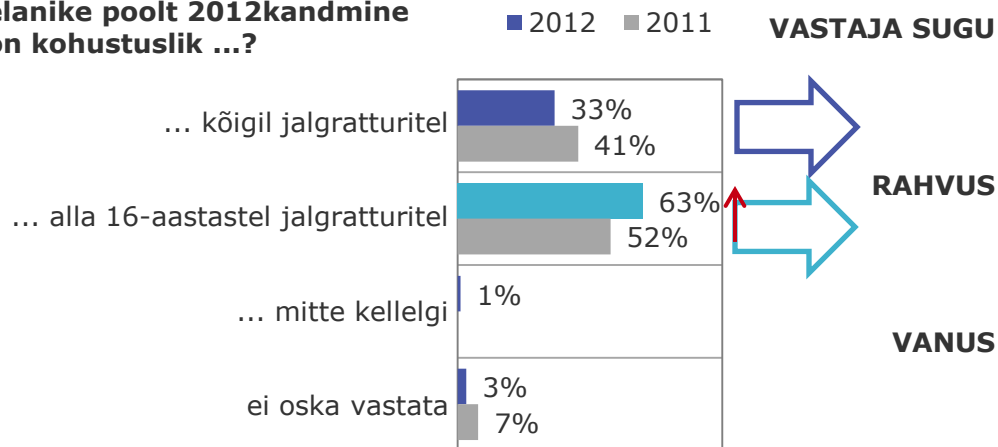

Jalgrattakiivri kandmine elanike poolt 2012kandmine laste puhul on märgatavalt kasvanud

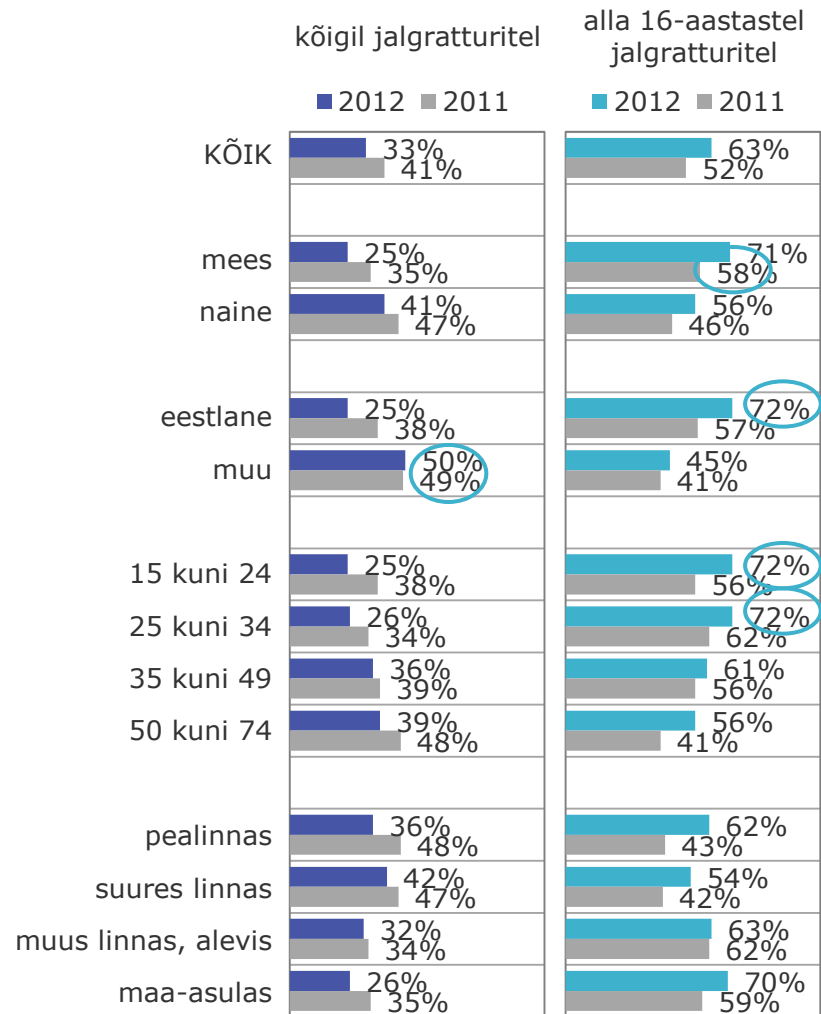
- Teadlikkus Jalgrattakiivri kandmine elanike poolt 2012kandmise kohustuslikkusest alates 1. juulist 2011:
 - **63% vastajatest arvab, et Jalgrattakiivri kandmine elanike poolt 2012kandmine on kohustuslik alla 16-aastastele lastele. Võrreldes eelmise aastaga on see näitaja 11% võrra kasvanud.** Keskmisest rohkem on sellest teadlikud mehed, 15–34-aastased inimesed ning maa-asulate elanikud. Keskmisest vähem teadlikud on aga naised, vene keelt kõnelevad inimesed, 50–74-aastased ning suuremate linnade elanikud (v.a pealinn).
 - Kolmandik vastajatest arvab, et kiivri kandmine on kõigile jalgratturitele kohustuslik. Nende vastajate hulgas on keskmisest enam naisi, venekeelseid vastajaid, vanemaid inimesi ja suuremate linnade elanikke.
- Jalgrattakiivri kandmine elanike poolt 2012ja muu ohutusvarustuse kandmine laste puhul:
 - 38%-il vastajatest on 4–15-aastaseid lapsi, kes sõidavad rattaga. Üheksa lapsevanemat kümnest peavad kiivri kandmist laste puhul väga vajalikuks. **Reaalselt kannab kiivrit regulaarselt 68% lastest – võrreldes eelmise aastaga on see näitaja 14% võrra kasvanud.** Keskmisest vähem kannavad regulaarselt kiivrit vene keelt kõnelevad lapsed ning väiksemates linnades elavad lapsed.
 - Peamisteks kiivri mittekanndmise põhjusteks on laste puhul sõitmine ohututes (vanemate arvates) kohtades – hoovis, maal, kodu lähedal; kiivri ebamugavus ja ebameeldivus laste jaoks ning soov kiivrit lihtsalt mitte kanda.
 - **Ohutusvesti või muu nähtavust parandavat riidetust kannab (kas reeglina või sageli) 42% lastest, mis on 11% rohkem kui eelmisel aastal.** Keskmisest enam teevad seda pealinnas ja maa-asulates elavad lapsed ning venekeelsete perekondade lapsed.

Teadmine Jalgrattakiivri kandmine elanike poolt 2012kandmise kohustuslikkusest (kõik vastajad, n=1000)

Kas Jalgrattakiivri kandmine elanike poolt 2012kandmine on kohustuslik ...?

Kas Te elate...

Jalgrattakiivri kandmine elanike poolt 2012kandmise vajalikkus laste puhul

(kõik vastajad, n=1000)

Kuivõrd vajalikuks Te peate Jalgrattakiivri kandmine elanike poolt 2012kandmist jalgrattaga sõites LASTE PUHUL?

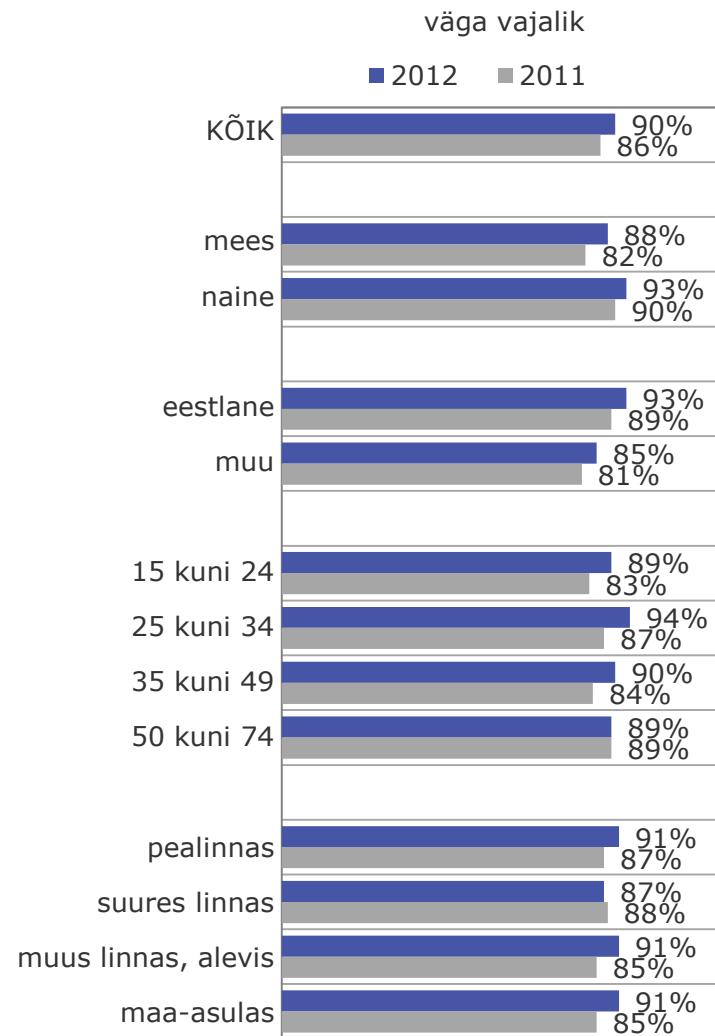

VASTAJA SUGU

RAHVUS

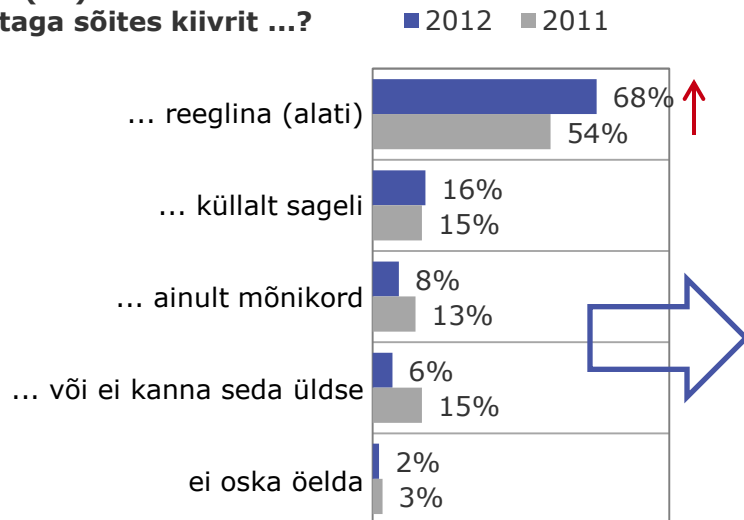
VANUS

Kas Te elate...

Jalgrattakiivri kandmine elanike poolt 2012kandmine jalgrattaga sõites laste puhul (need, kellel on 4–15aastaseid lapsi, kes sõidavad jalgrattaga, n=374)

Kas laps(ed) kannavad jalgrattaga sõites kiivrit ...?

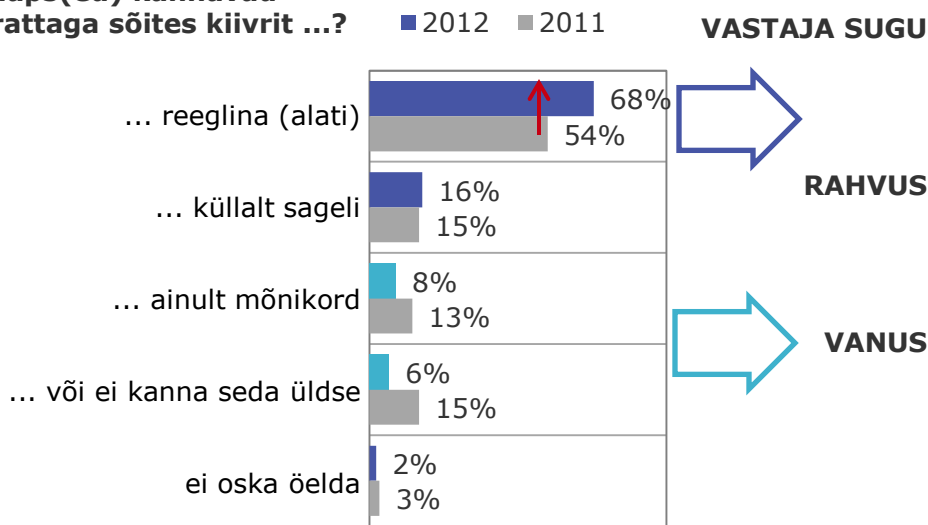

Miks Teie laps(ed) ei kanna kiivrit jalgrattaga sõites?

Jalgrattakiivri kandmine elanike poolt 2012kandmine jalgrattaga sõites laste puhul (need, kellel on 4–15aastaseid lapsi, kes sõidavad jalgrattaga, n=374)

Kas laps(ed) kannavad jalgrattaga sõites kiivrit ...?

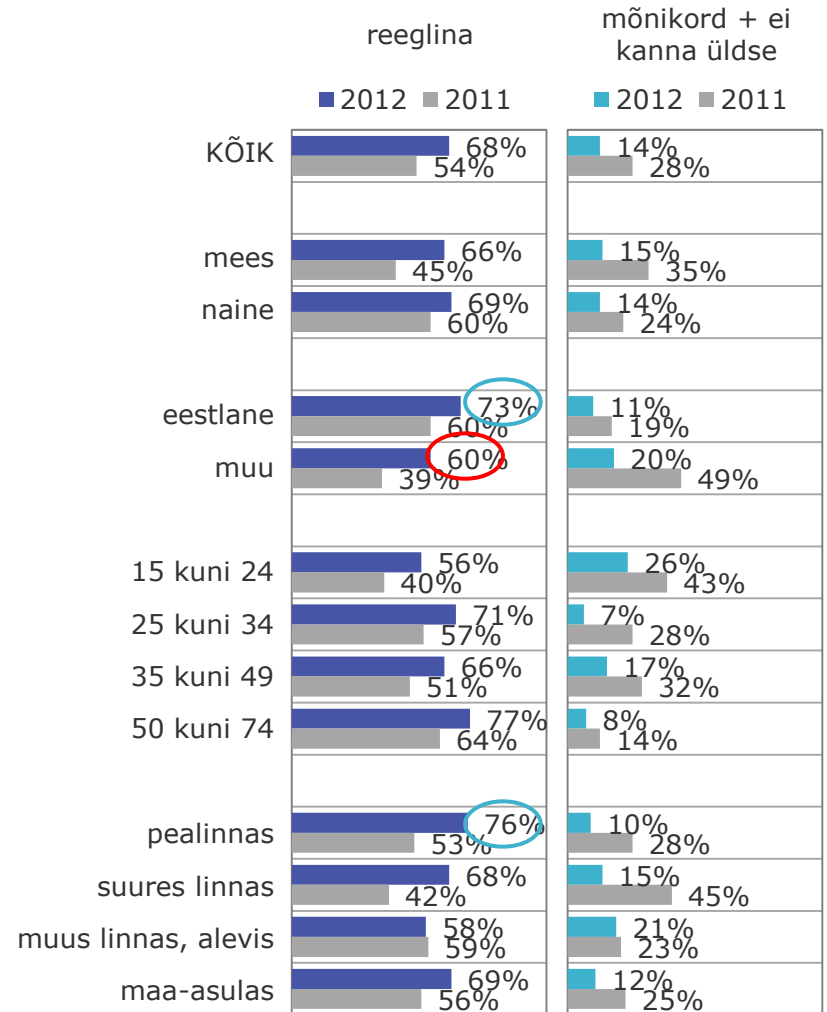

VASTAJA SUGU

RAHVUS

VANUS

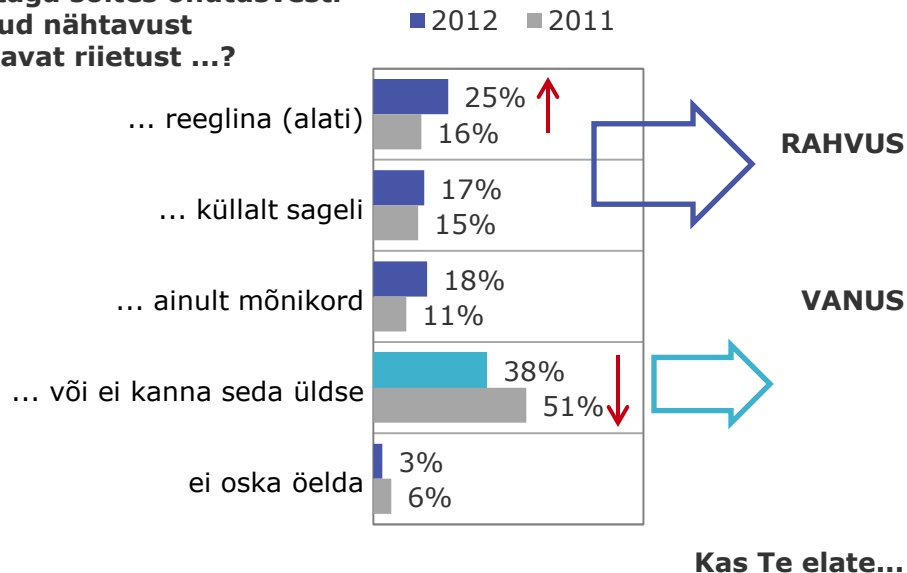
Kas Te elate...

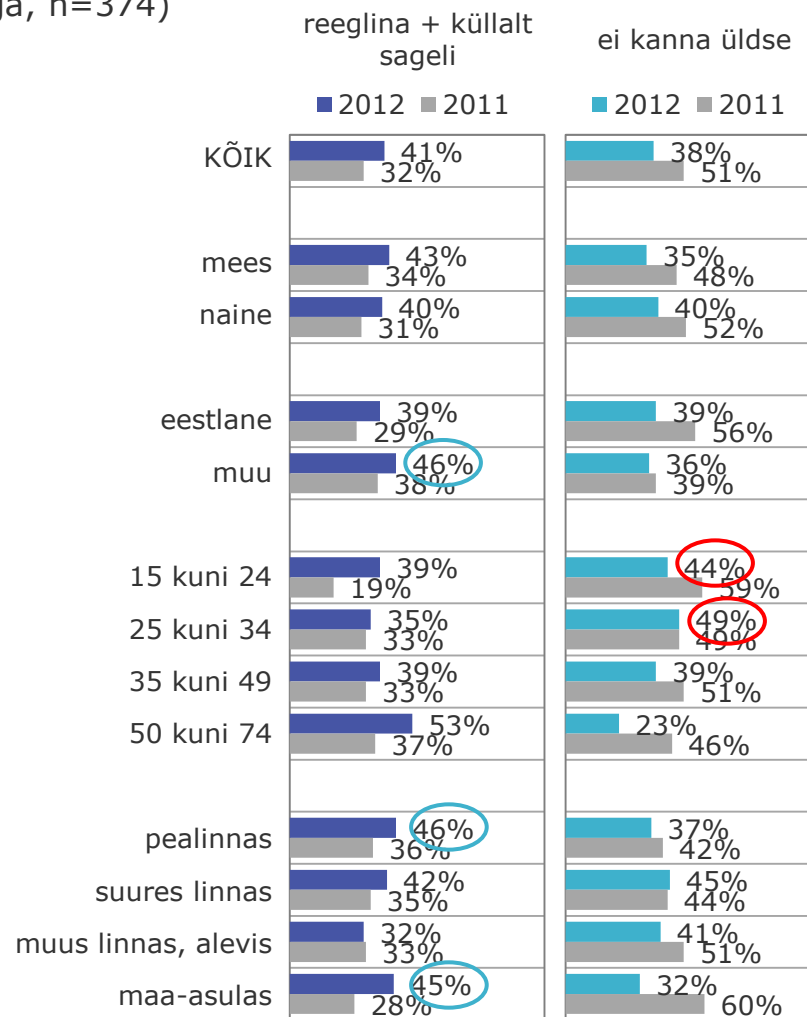
Ohutusvesti või muu nähtavust parandava riietuse kandmine jalgrattaga sõites laste puhul

(need, kellel on 4–15aastaseid lapsi, kes sõidavad jalgrattaga, n=374)

Kas laps(ed) kannavad jalgrattaga sõites ohutusvesti või muud nähtavust parandavat riietust ...?

Kas Te elate...

3

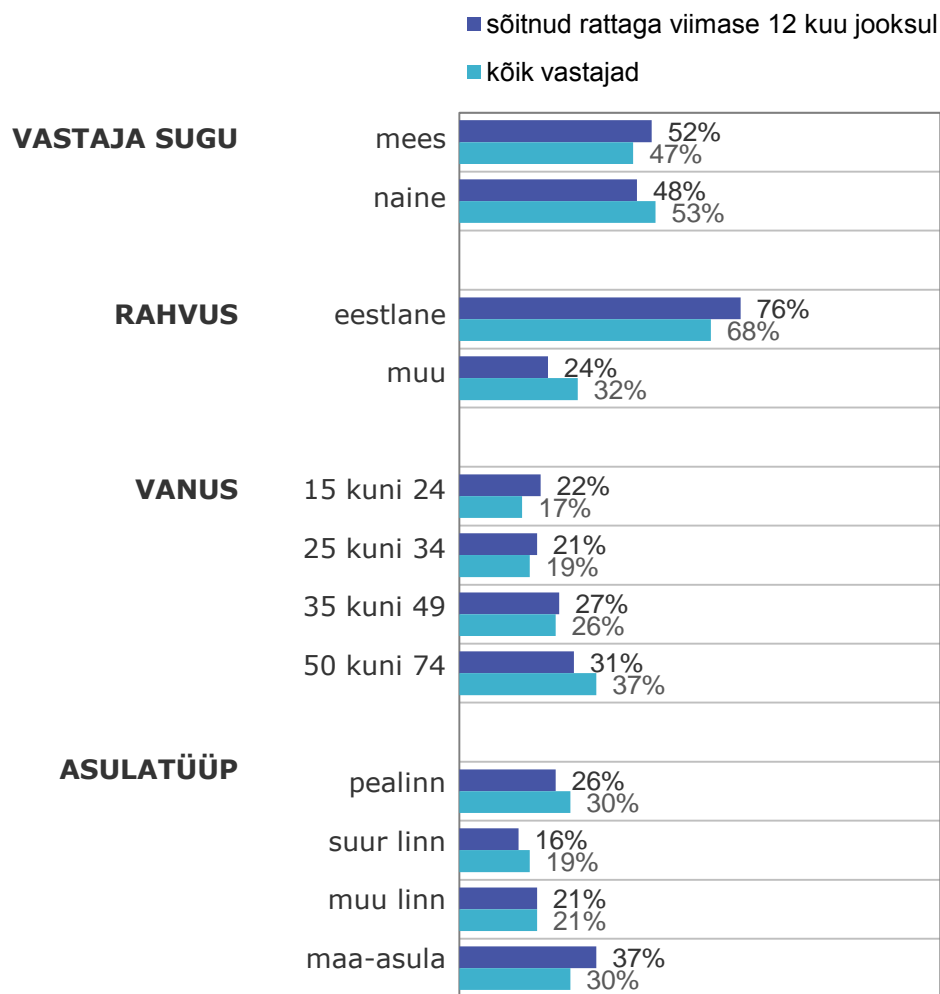
Jalgrattakiivri kandmine elanike poolt 2012kandmine täiskasvanute puhul

Täiskasvanute seas on Jalgrattakiivri kandmine elanike poolt 2012kandjaid endiselt vähe

- **55% täiskasvanutest on viimase 12 kuu jooksul rattaga sõitnud.** Nende hulgas on rohkem mehi, eestlasi, inimesi vanuses 35–49 aastat ja maapiirkondade elanikke.
- **Täiskasvanutest, kes sõidavad jalgrattaga, kannab kiivrit (alati ja sageli) vaid 27%, 65% aga ei tee seda üldse.** Kiivrikandjaid on keskmisest rohkem Tallinnas ja suuremates linnades, samuti vanuserühmades 15–24 ning 35–49 aastat. Suuremates linnades ja noorte seas (15–24aastased) on kiivrikandjate osakaal suurenenud. Mittekandjaid on aga keskmisest rohkem väiksemates linnades, vene keelt kõnelevate ratturite seas ning vanuserühmas 50–74 aastat.
 - Kiivri mittekandmise peamisteks põhjusteks on selle puudumine (võrreldes eelmise aastaga oluliselt vähenenud); sõitmine ohututes kohtades – jalgrattateel, maal, metsas (samuti vähenenud); harva või lühikest maad sõitmine ning kiivri ebamugavus. Ligi viiendik täiskasvanud jalgratturitest ei oska nimetada põhjust, miks nad kiivrit ei kanna.
- **Ohutusvesti või muud nähtavust parandavat riietust kannab kolmandik täiskasvanutest** – see on 5% võrra rohkem kui eelmisel aastal. 57% ei kanna ohutusvesti või muud nähtavust parandavat riietust üldse. Aktiivsemateks kandjateks on 50–74-aastased inimesed ja maa-asulate elanikud, mittekandjateks aga 15–34-aastased noored.
- **Kaks kolmandikku rattaga sõitvatest vastajatest teevad seda ka pimedal ajal ning enamikul nendest (80%) põleb jalgrattal ees valge ja taga punane tuli.**

Viimase 12 kuu jooksul jalgrattaga sõitnute profiil

55% täiskasvanutest on viimase 12 kuu jooksul rattaga sõitnud (n=550)

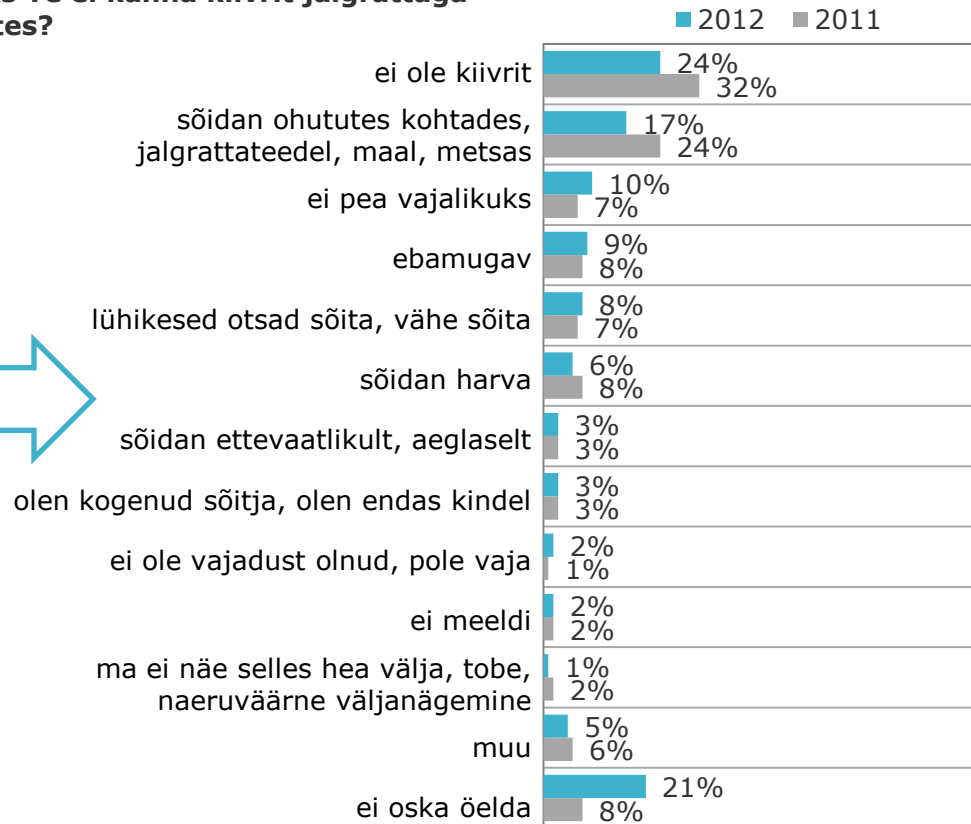
Jalgrattakiivri kandmine elanike poolt 2012

kandmine jalgrattaga sõites täiskasvanute puhul (need, kes on viimase 12 kuu jooksul jalgrattaga sõitnud, n=550)

Kas Te jalgrattaga sõites kannate kiivrit ...?

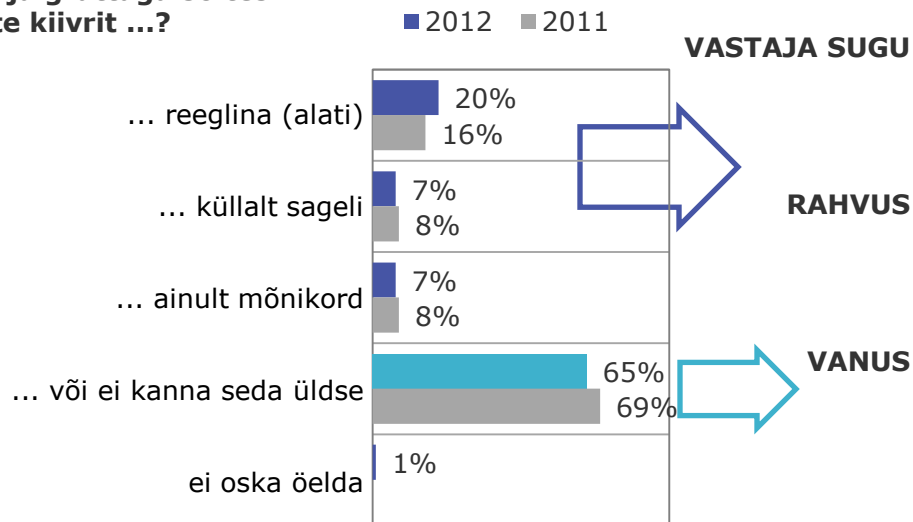

Miks Te ei kannata kiivrit jalgrattaga sõites?

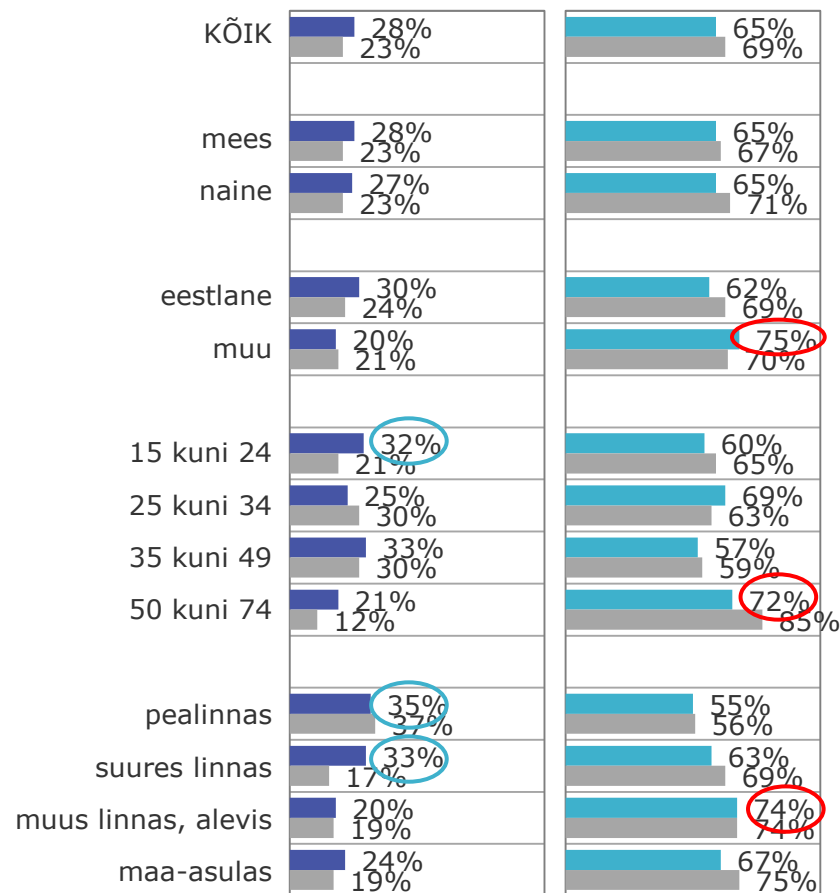
Jalgrattakiivri kandmine elanike poolt 2012kandmine jalgrattaga sõites täiskasvanute puhul (need, kes on viimase 12 kuu jooksul jalgrattaga sõitnud, n=550)

Kas Te jalgrattaga sõites kannate kiivrit ...?

kannan kiivrit alati + sageli
ei kanna üldse kiivrit

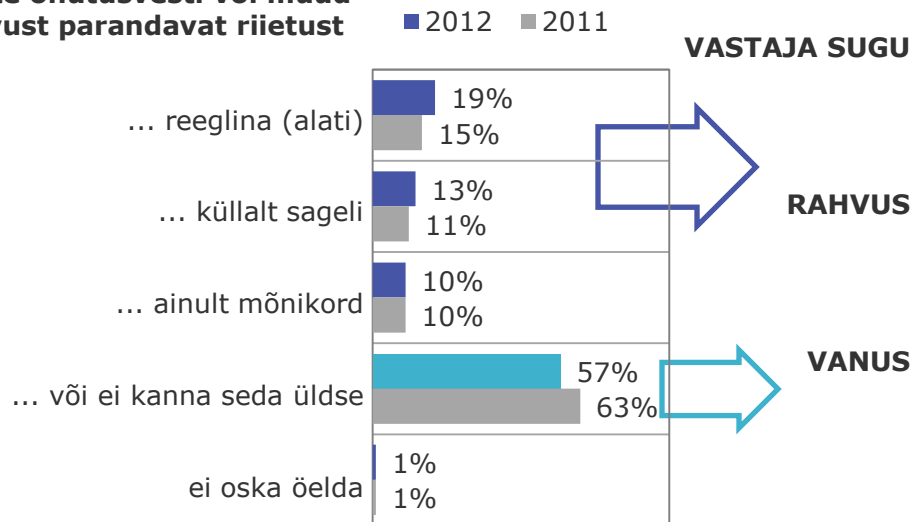
■ 2012 ■ 2011

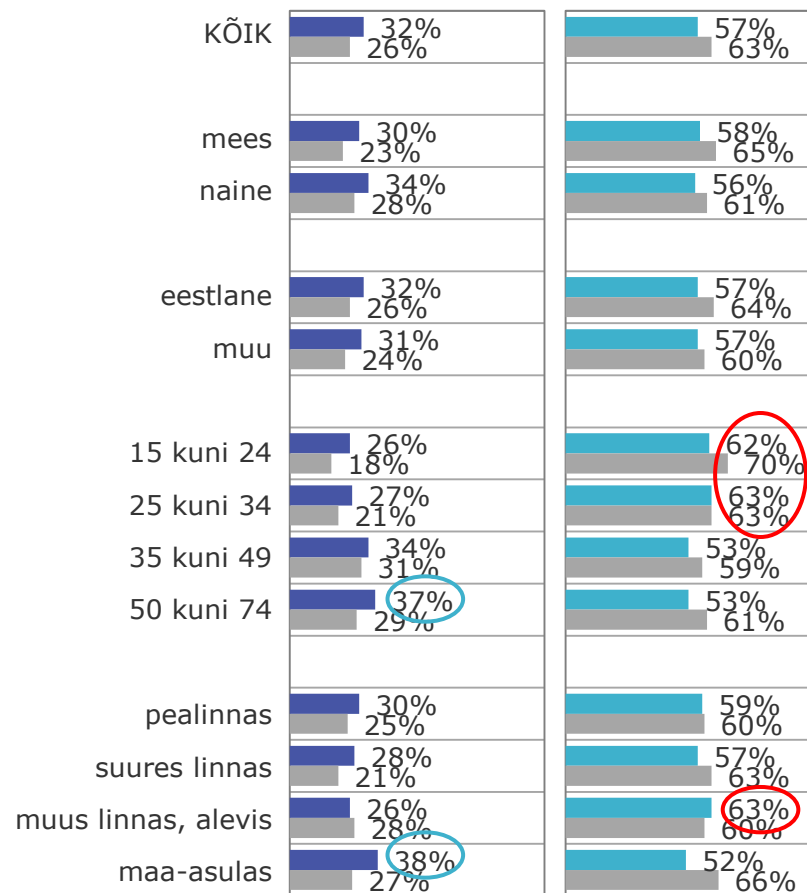
Ohutusvesti või muu nähtavust parandava riietuse kandmine jalgrattaga sõites täiskasvanute puhul

(need, kes on viimase 12 kuu jooksul jalgrattaga sõitnud, n=550)

Kas Te jalgrattaga sõites kannate ohutusvesti või muud nähtavust parandavat riietust ...?

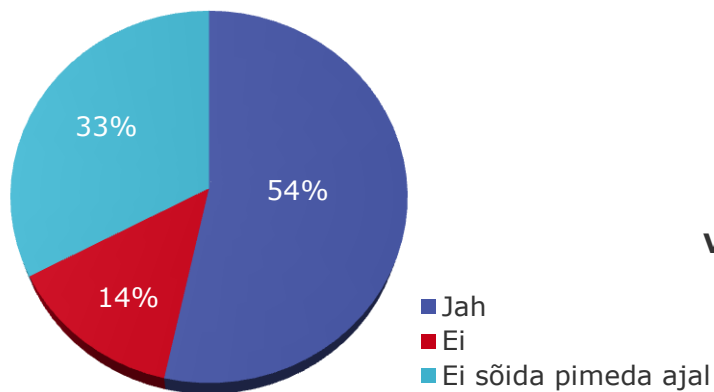

reeglina + küllalt sageli ei kann üldse
 ■ 2012 ■ 2011 ■ 2012 ■ 2011

Tulede põlemine jalgrattal

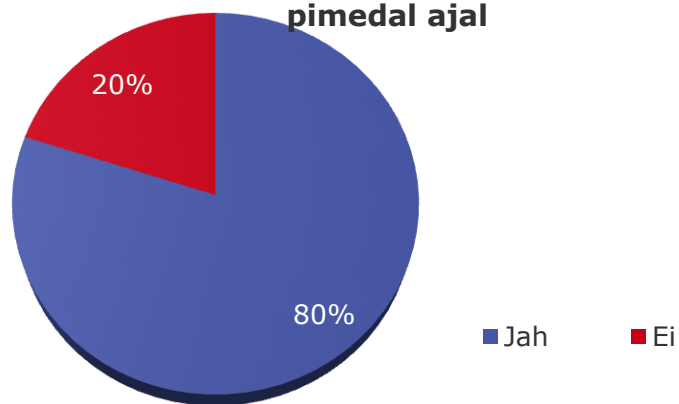
Kas Teie jalgrattal põleb pimedal ajal sõites ees valge ja taga punane tuli? – Kõik jalgratturid

VASTAJA SUGU

RAHVUS

Kas Teie jalgrattal põleb pimedal ajal sõites ees valge ja taga punane tuli? – Need, kes sõidavad pimedal ajal

Kas Te elate...

VANUS

	Jah	Ei
KÕIK	54%	14%
mees	51%	17%
naine	57%	9%
eestlane	54%	15%
muu	54%	10%
15 kuni 24	58%	18%
25 kuni 34	44%	18%
35 kuni 49	56%	11%
50 kuni 74	55%	10%
pealinnas	49%	18%
suures linnas	55%	10%
muus linnas, alevis	55%	15%
maa-asulas	56%	11%

4

Kampaania "Tegijat tuntakse
kiivrist!" märkamine

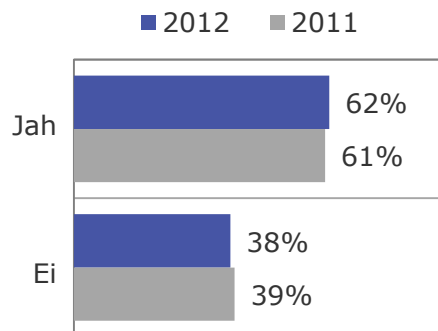

Kampaaniat „Tegijat tuntakse kiivrist!“ märkas kuus inimest kümnest

- **62% vastajatest väitis end nägevat või kuulnud kampaaniat „Tegijat tuntakse kiivrist!“** – see on samapalju kui eelmisel aastal. Keskmisest enam märkasid kampaaniat mehed, eestlased, inimesed vanuses 15–49 aastat ning maapiirkondade elanikud. Vähem märgati kampaaniat suuremates linnades (v.a pealinn), vene keelt kõnelevate ning vanemate (50–74aastased) inimeste hulgas.
- **Sarnaselt eelmisele aastale nähti kampaaniat kõige enam televisioonis (60%),** teisel kohal on välireklaam (28%) ja kolmandal - raadio (26%).
 - Telereklaami märkamine on kõrgem väiksemates linnades ja maa-asulates. Raadioreklaami kuulsid keskmisest enam 25–49-aastased inimesed.
 - Väli- ja internetireklaami märkamine on keskmisest kõrgem nooremate (15–24 a) vastajate puhul. Märkimisväärne on fakt, et venekeelsete inimeste seas on telereklaami märkamine peaaegu kaks korda madalam kui eestlaste seas ning see on eelmise aastaga võrreldes ka märkimisväärselt langenud.
- Jalgratturi ohutusvarustuse kandmist rõhutavate kampaaniate tegemist peab vajalikuks 95% vastajatest, nendest väga vajalikuks peavad seda kuus inimest kümnest ja pigem vajalikuks ligi kolmandik vastajatest.

Kampaania "Tegijat tuntakse kiivrist!" märkamine (kõik vastajad, n=1000)

Kas Te olete näinud või kuulnud
Jalgrattakiivri kandmine elanike poolt
2012kandmise kampaaniat "Tegijat tuntakse
kiivrist!"?

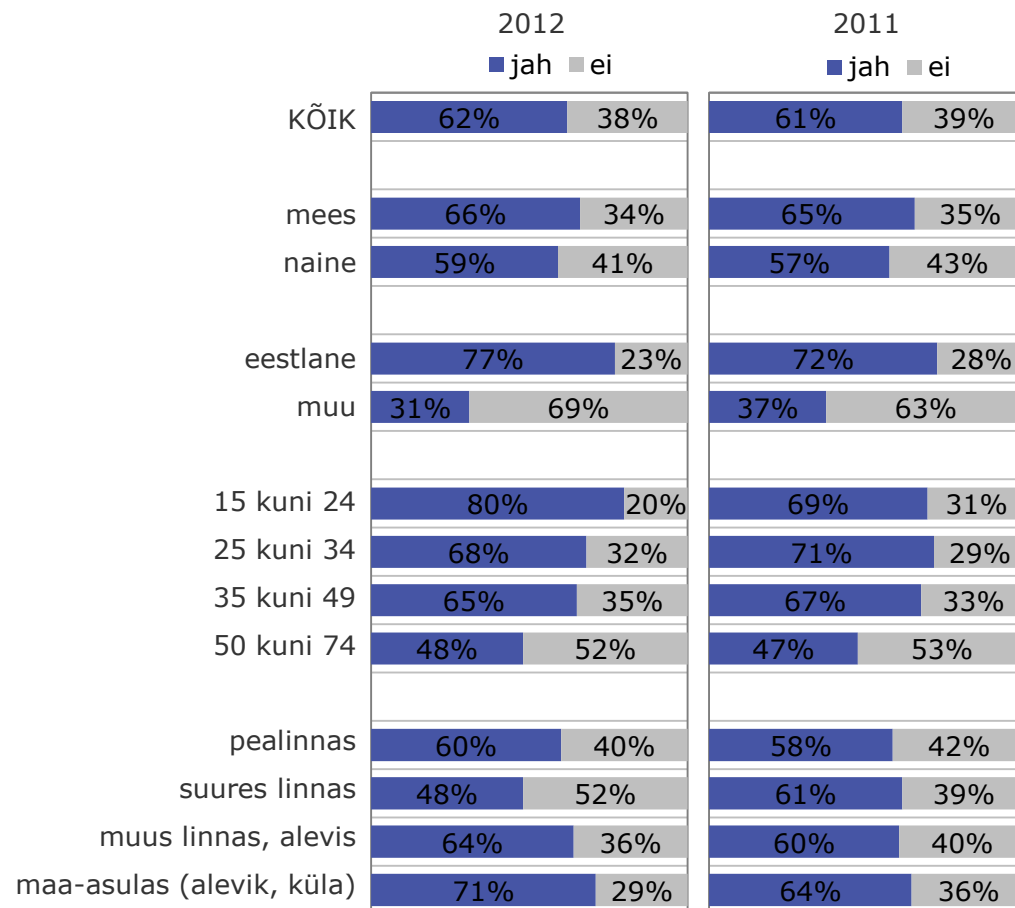

VASTAJA SUGU

RAHVUS

VANUS

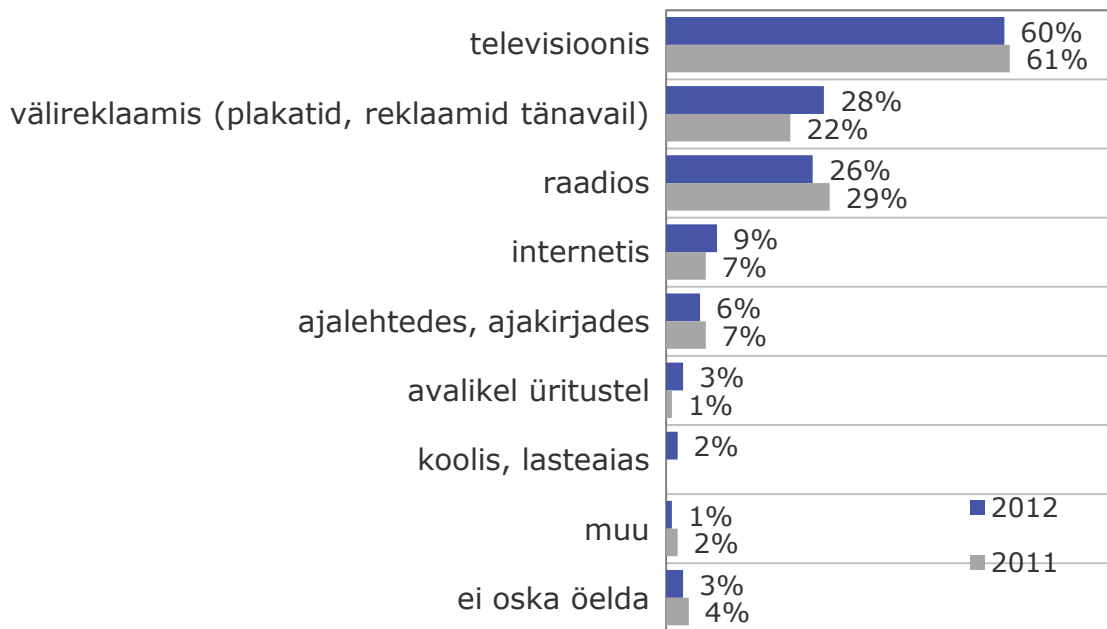
Kas Te elate...

Spontaanne kampaaniakanali meenusus

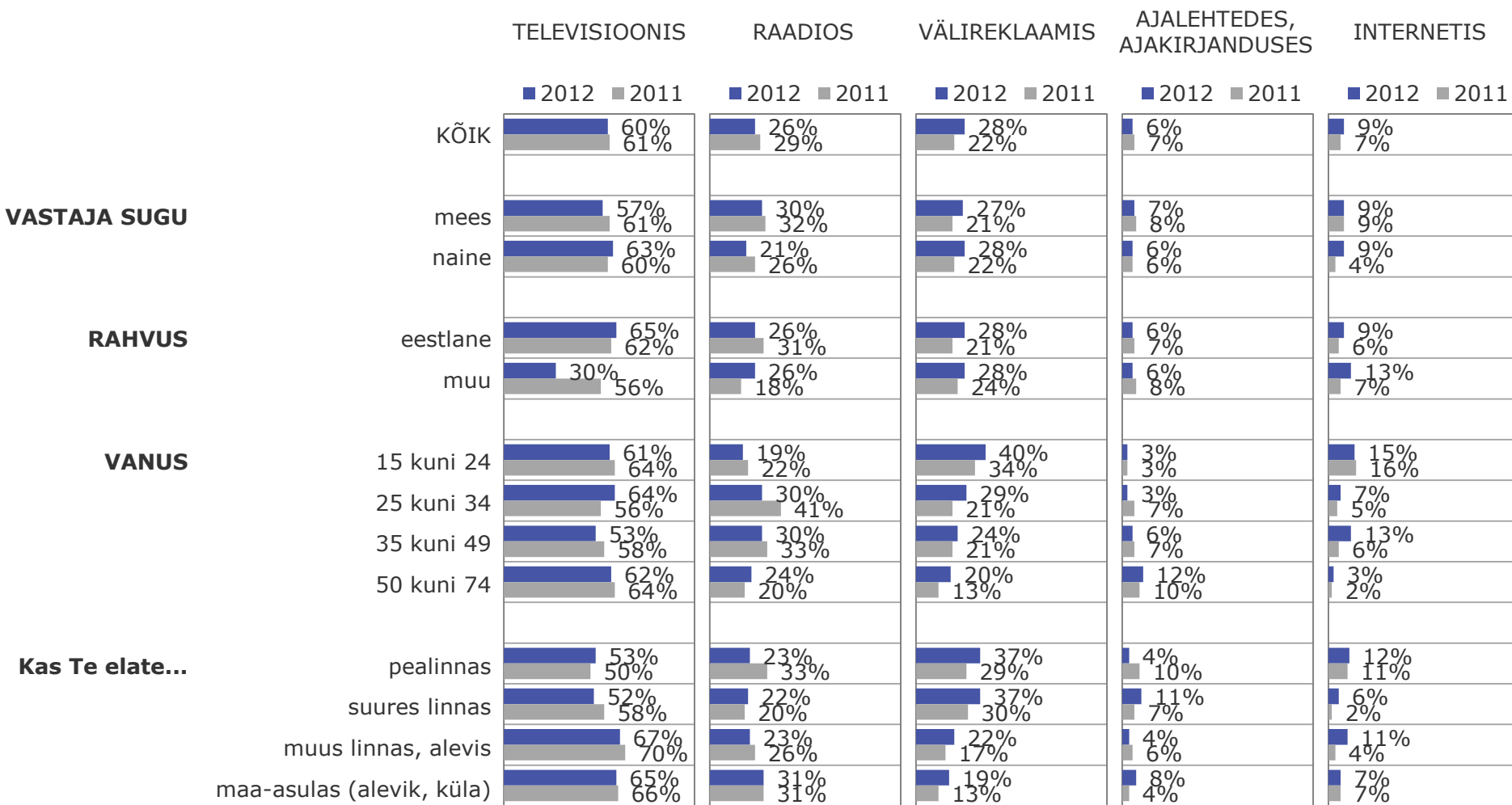
(need, kes on näinud või kuulnud Jalgrattakiivri kandmine elanike poolt 2012kandmise kampaaniat "Tegijat tuntakse kiivrist!", n=653)

Kus Te nägite või kuulsite seda kampaaniat ...?

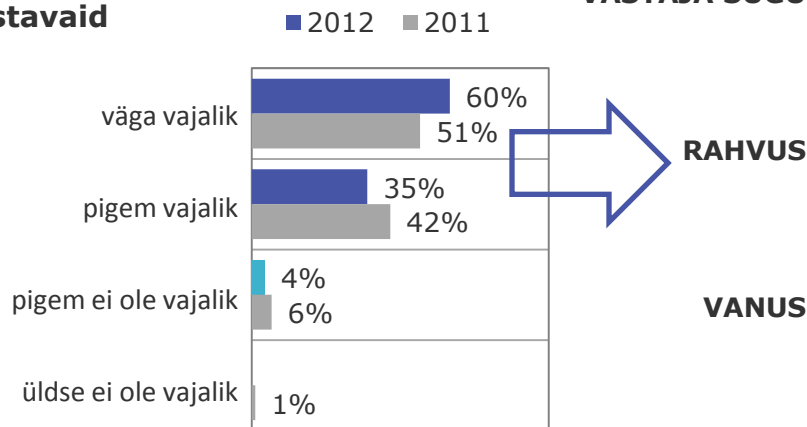
Kampaaniat märganute profiil meediakanalite lõikes

(need, kes on näinud või kuulnud Jalgrattakiivri kandmine elanike poolt 2012kandmise kampaaniat "Tegijat tuntakse kiivrist!")

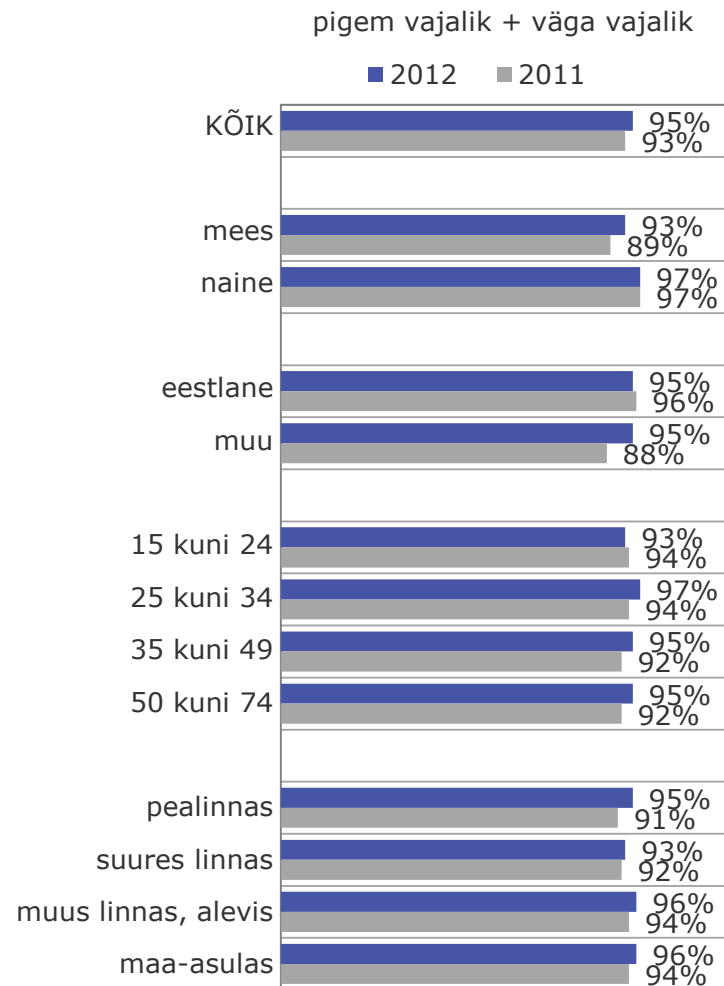

Hinnang jalgratturi ohutusvarustuse kandmist rõhutavate kampaaniate vajalikkusele (kõik vastajad, n=1000)

Kas Te peate jalgratturi ohutusvarustuse (kiiver, ohutusvest, helkurid) kandmise vajalikkust tutvustavaid kampaaniaid ...?

Kas Te elate...

Uuringu kokkuvõte ja järeldused

- **Jalgrattakiivri kandmine elanike poolt 2012kandmine laste puhul on võrreldes eelmise aastaga märgatavalt kasvanud** – regulaarselt kannab kiivrit 68% lastest (54% eelmisel aastal). Sellise käitumise positiivse muutuse põhjusteks on nii seaduse nõuded, mis on viimase aasta jooksul paljudele lastevanematele n-ö „kohale jõudnud“, kui ka järjepidevalt läbiviidavad teavituskampaaniad kiivri kandmise vajalikkusest.
- Peamised kiivri mittekanndmise põhjused laste puhul on seotud ohu vähese tajuga: sõitmine (vanemate arvates) ohututes kohtades – hoovis, maal, kodu lähedal; kiivri ebamugavus ja ebameeldivus laste jaoks ning lihtsalt soov kiivrit mitte kanda. See aga viitab kindlale vajadusele nii lastele kui ka vanematele suunatud teavituskampaaniatega jätkata. Erilist tähelepanu peaks pöörama venekeelsele auditoriumile ning väiksemate linnade lastele, kuna just nende hulgas on kiivri kandmine keskmisest tunduvalt madalam.
- **Täiskasvanute Jalgrattakiivri kandmine elanike poolt 2012kandmise tase on endiselt madal** – ainult kolmandik kannab seda kas reeglina või sageli. Ligi viiendik täiskasvanud jalgratturitest ei oska nimetada põhjust, miks nad kiivrit ei kanna, paljudel jalgrattaga sõitvatel täiskasvanutel ei ole üldse jalgrattakiivrit. Teised kiivri mittekanndmise põhjused on sõitmine ohututes kohtades – jalgrattateel, maal, metsas (samuti vähenenud); harva või lühikest maad sõitmine ning kiivri ebamugavus. Sarnaselt laste ja noorte sihtrühmale on ka täiskasvanute puhul oluline edasine/jätkuv teavitustegevus kiivri kandmise vajalikkuse teemadel. Ka siin vajavad erilist tähelepanu venekeelsed inimesed ning väiksemate linnade elanikud, samuti vanemad inimesed (50+).

Uuringu meeskond

Uuringu eri etappides osalesid ja olid vastutavad:

Tellijapoolne kontaktisik:	Vitali Nester
Uuringu kava ja aruande koostaja:	Tatjana Kriger
Valimi koostaja:	Mare Lepik
Ankeedi programmeerimine:	Kalev Mitt
Küsitlustöö koordineerija:	Kaja Nebel
Andmetöötlus:	Kalev Mitt
Graafilised tööd:	Grete-Maria Vürst